

7. évfolyam

Óraszám: 36 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

<i>Témakör neve</i>	<i>Óraszám</i>
1. A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	2
2. Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek, a szóösszetételek	15
3. A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal	14
4. Könyvtárhasználat	1
5. Rendszerező ismételés	4
<i>Összes óraszám:</i>	<i>36</i>

1. A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése

Óraszám: 2 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megismerje a nonverbális kommunikáció jelentőségét, formáit;
- felismerje a médiahasználat alapvető szabályait

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes formális és informális beszédhelyzetekben való viselkedésre
- tisztában van a megszólítások, magázódás, tegeződés, a kapcsolattartás formáival
- megismeri a gesztusok és viselkedés, gesztusok és kultúrkörök összefüggéseit
- belátja a médiafüggőség, a virtuális valóság veszélyeit
- megtanulja internetet, mint hiteles adatforrást kezelni

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben
- A kommunikációs zavar felismerése, néhány megismert korrekciós lehetőség alkalmazása
- A szövegértési készség fejlesztése
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben
- A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása
- Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése
- Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával
- A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése
- A kommunikációs zavar felismerése, javítása

- Vita- és érvelési kultúra elsajátítása
- A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és alkalmazása

Fogalmak: tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd

Javasolt tevékenységek

- Hétköznapi életből vett szituációk kiemelése, tényezőkre bontása
- Konkrét jelenetek elemzése kommunikációs tényezők alapján
- Kommunikációs célok, funkciók felismertetése ismert kommunikációs jelenetekben.
- A hétköznapi kommunikációs emlékek felidézése, illemszabályok felmutatása, esetleges korrekció
- A kommunikáció tényezőinek verbális és nonverbális modelljének megismerése
- Az interneten található hivatalos szövegek tanulmányozása kommunikációelméleti eszközökkel

2. Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek

Óraszám: 15 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Fejlődik a nyelvi elemzőkészsége.
- Képes megfigyelni a nyelv változásait.
- Fejlődik a helyesírása.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Képes felismerni az alá-és mellérendelő mondatok közötti különbségeket.
- Felismeri a jelzőket és a határozókat.
- Megtalálja egy mondatban az alanyt, az állítmányt és a tárgyat.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése
- A mondatfajták azonosítása a közlési szándék szerint a beszélt és az írott nyelvben
- Egyszerű mondat típusainak felismerése, elemzése
- Az egyszerű mondat központosítása
- Az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai
- A mellérendelő és az alárendelő szó szerkezet fajtáinak megismerése, elemzése
- A mondatrészek megtanulása (alany, állítmány, tárgy, határozók [időhatározó, helyhatározó, részeshatározó, mód- és állapothatározó, ok-és célhatározó, eszköz- és társhatározó, állandó határozó]), jelző [minőségjelző, birtokos jelző, mennyiségjelző, értelmező]
- A szórend és a mondatjelentés kapcsolatának vizsgálata
- A szó elsődleges jelentésének, illetve a metaforikus jelentésnek elkülönítése, tudatos alkalmazása
- A főbb szóalkotási módok (szóösszetétel, szóképzés) ismerete

- Az összetett szavak alapvető helyesírási szabályainak elsajátítása
- Digitális és papíralapú iskolai helyesírási segédeszközök: szótárak és szabályzatok és helyesírási portálok önálló használata

Fogalmak: egyszerű szó, összetett szó, mondatrészek, szószerkezetek (alárendelő: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős; mellérendelő: kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető); szóösszetétel, szóképzés, szórend

Javasolt tevékenységek

- Gyakorlati feladatok megoldása

3. A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal

Óraszám: 14 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Bővebb szókinccsel rendelkezzen.
- Megismerkedjen a ritkább szóalkotási módokkal, illetve a nyelvek változataival.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Különbséget tud tenni egyes nyelvek között.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az anyanyelv állandóságának és változásának tudatosítása
- A nyelv főbb változatainak megismertetése (köznyelv, irodalmi nyelv, csoportnyelvek)
- A nyelvek megjelenési formáinak ismerete
- A tanuló környezetében előforduló nyelvjárás néhány jellegzetességének megfigyelése
- A nyelvi tolerancia kialakítása, fejlesztése
- A tanuló környezetében előforduló nyelvváltozatok azonosítása
- Anyanyelv, idegen nyelv, nemzetiségi nyelv összevetése

Fogalmak: irodalmi nyelv, köznyelv, nyelvjárás, csoportnyelv, ifjúsági nyelv, jelnyelv

Javasolt tevékenységek

- A saját nyelvváltozathoz ismert hangok eltéréseinek a megfigyelése a sztenderd változattól.
- Nyelvhasználatunk, a környezetünkben lévő nyelvváltozatok néhány jellemzőjének megfigyelése, megnevezése.

4. Könyvtárhasználat

Óraszám: 1 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Képes megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkát végezni a könyvtárban és digitális felületeken

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Képes önálló adatgyűjtésre, jegyzet- és vázlatkészítésre különböző technikákkal

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés
- Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel
- Részvétel múzeumpedagógiai és könyvtárismereti foglalkozáson, és az azt előkészítő osztálytermi órán
- Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése
- Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról

Fogalmak: szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg

Javasolt tevékenységek

- Elméleti tananyag helyett gyakorlati feladatok: könyvtárak, múzeumok, kiállítások felkeresése, megtekintése
- A szövegek sajátosságainak megfigyeltetése, főbb fajtáinak tudatosítása: lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata

5. Rendszerező ismétlés

Óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Tisztában legyen a saját tanulási stratégiáival.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Rendszerezni tudja tudását.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A rendszerező képesség fejlesztése
- Az önálló tanulás fejlesztése
- A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási ismeretek rendszerezése

Fogalmak: Az eddig tanult fogalmak ismétlése.

Javasolt tevékenységek

- A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakban
- A szófajok és mondatfajták megfigyeltetése és felismerése a szövegben
- A szókincs fejlesztése
- Az állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigék értelmezése
- A szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése
- Az olvasmány-feldolgozási stratégiák gyakoroltatása
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- A szöveghű, értő szövegolvasás gyakoroltatása
- A hagyományos és a digitális írás fejlesztése
- Kreatív írásgyakorlatok alkalmazása
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A megtanult szövegtípusok jellemzőinek felismerése és alkalmazása
- Helyesírási, nyelvhelyességi szabályoknak és a szövegtípusoknak megfelelő hagyományos és digitális szövegszerkesztési szabályok átisméltése